

FORSVARSMINISTERIET
EJENDOMSSTYRELSEN

Marts 2023

Årsberetning

**Forsvarsministeriets
Ejendomsstyrelse**

2022

Indhold

VIRKSOMHEDSOPLYSNINGER

1. LEDELSESPÅTEGNING

1.1. Påtegning	2
----------------	---

2. BERETNING

2.1. Præsentation af styrelsen	4
2.2. Ledelsesberetning	4
2.4 Målrapportering	7
2.4. Målrapporteringens 1. del – skematisk oversigt	7
2.4. Målrapporteringens 2. del – uddybende analyser og vurderinger	11
2.5. Forventninger til det kommende år	12

3. REGNSKAB

3.1. Anvendt regnskabspraksis	14
3.7. Bevillingsregnskab	15

4. BILAG

4.1. Øvrige regnskabsoplysninger	19
4.1. Øvrige regnskabsoplysninger	20

Virksomhedsoplysninger

Styrelsens navn

Forsvarsministeriets
Ejendomsstyrelse

Styrelseschef

Anders Mærkedahl Pedersen

Revision

Rigsrevisionen
St. Kongensgade 45
1264 København K

Advokat

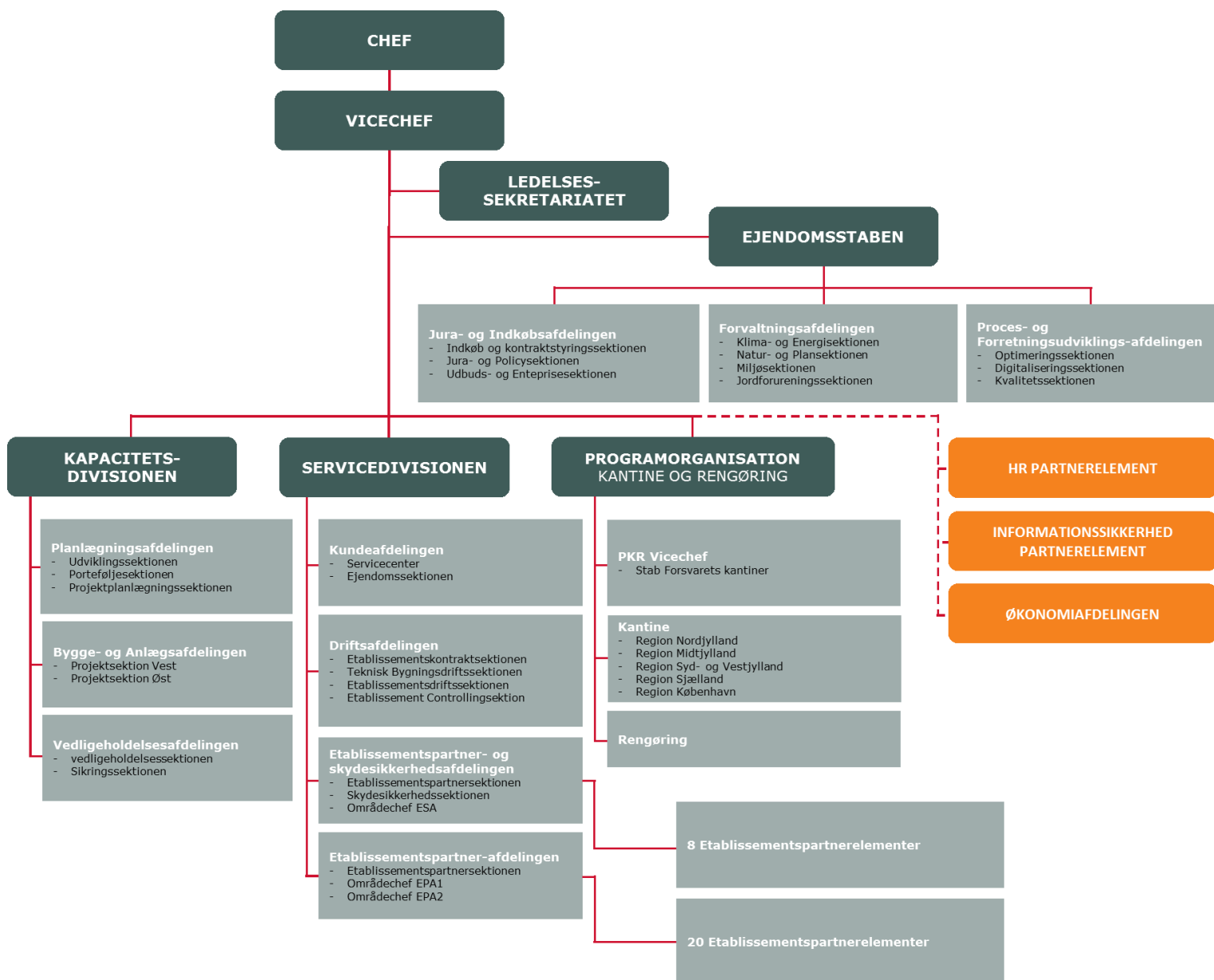
Kammeradvokaten
Vester Farimagsgade 23
1606 København V

Banker

Danske Bank
Holmens Kanal 2-12
1090 København K

Statens Koncern Betalinger
Girostrøget 1
0800 Høje Taastrup

Organisering af Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse 2022:

Blandt de mest notérbare ændringer for organiseringen er sikkerhedsafdelingen nedlagt og etablissemmentspartner afdelingen er delt op i to. Stabschef nu blevet til vicechef. Derudover er der sket ændringer i planlægningsafdelingen, der nu har fået en udviklingssektion og en porteføljesektion.

1. Ledespåtegning

Årsberetningen er aflagt i henhold til bekendtgørelse nr. 116 af 19. februar 2018 om statens regnskabsvæsen.

Årsberetningen omfatter de bevillinger på finansloven som Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse er ansvarlig for, herunder de regnskabsmæssige forklaringer, som skal tilgå Rigsrevisionen i forbindelse med bevillingskontrollen for finansåret 2022:

§ 12.14.01 Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse

§ 12.14.02 Etablissementsdrift og bygningsvedligeholdelse

§ 12.14.03 Bygge- og anlægsarbejder

§ 12.14.04 Provenu ved afhændelse af ejendomme

§ 12.14.05 Oprydning efter tidligere amerikansk militær tilstedeværelse i Grønland

§ 12.29.13 Internationalt finansieret NATO-investeringsprogram

§ 12.29.15 Nationalt finansieret NATO-investeringsprogram

1.1. Påtegning

Styrelseschefen tilkendegiver hermed:

- *For direktøren for Center for Strategi, Økonomi og Styring, at underskriveren ikke er bekendt med økonomiske forpligtelser ud over de i regnskabet medtagne, eksempelvis retlige tvister, kautionsforpligtelser, hensættelser og eventualforpligtelser, og at det aflagte regnskab indeholder de udgifter/indtægter, der vedrører driften for pågældende styrelse i regnskabsåret. Underskriveren tilkendegiver endvidere, at de dispositioner, som er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.*
- *For departementschefen, at målrapporteringen i årsberetningen er rigtig, dvs. at målopstillingen og målrapporteringen på mål- og resultatplanen er fyldestgørende, at der er adgang til det grundmateriale, som målrapporteringen i årsberetningen bygger på, og at der ved styrelsen er arbejdsgange, som kvalitetssikrer de oplysninger og vurderinger, der indgår i årsrapporten.*

Hjørring, den 29. marts 2023

Anders Mærkedahl Pedersen
Styrelseschef

København, den 30. marts 2023

Anders Bager Jensen
Direktør

København, den 31. marts 2023

Morten Bæk
Departementschef

2. Beretning

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse er en styrelse inden for Forsvarsministeriets koncern.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse arbejder inden for Forsvarsministeriets koncernfælles mission, vision og pejlemærker.

Mission:

Sammen arbejder vi for Danmarks sikkerhed, interesser og borgernes tryghed.

Vision:

- Vi driver og udvikler opgaveløsningen, så vi får mest mulig effekt ud af de ressourcer, vi sammen råder over.
- Vi er en professionel og bredt anerkendt samarbejdspartner.
- Vi skaber fælles handlekraft gennem loyalt og tillidsfuldt samarbejde.

De strategiske pejlemærker for 2022 er:

En innovativ drivkraft

Vi har fokus på at være innovative i vores opgaveløsning og udviklingen af det danske forsvar og beredskab ved at anvende nye indsigter og udfordre det eksisterende, så vi kan være på forkant med samfundets udvikling og det militære og nationale trussels- og risikobillede.

En stærk eksekveringskraft

Vi understøtter en solid eksekveringskraft på ministerområdet igennem en koordinerende, effektiv og inddragende implementering af de politiske beslutninger, således at vi evner at skabe det stærkest mulige forsvar og beredskab.

En stærk forvaltningskultur

Vi bidrager til, at ministerområdet i alle henseender praktiserer en stærk forvaltningskultur, og at vi udviser sikker dømmekraft. Når vi står vagt om god offentlig administration, styrker vi tilliden til vores arbejde for danskernes sikkerhed.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse arbejder sammen med den øvrige del af Forsvarsministeriets koncern for Danmarks sikkerhed, interesser og borgernes tryghed.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse understøtter koncernens fokus ved at arbejde med styrkelse af den innovative drivkraft og en stærk eksekveringskraft samt styrkelse af forvaltningskulturen. Pejlemærkerne understøttes af konkrete målsætninger for 2022, der bidrager til at indfri den fælles mission og vision.

2.1. Præsentation af styrelsen

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse udvikler og tilpasser de fysiske rammer, som er nødvendige for, at Forsvaret og øvrige kunder kan løse deres vigtige samfundsopgaver. Det vil sige, at vi varetager drift, administration og vedligehold af Forsvarsministeriets arealer og bygninger med tilknyttede faste installationer som eksempelvis tekniske installationer. Ligeledes er styrelsen ansvarlig for leverancer af tilknyttede serviceydelser som rengøring, kantinedrift, arealpleje mv.

Det er Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse, der varetager bygherreansvaret for ministerområdet ved gennemførelse af bygge- og anlægsprojekter og er ansvarlig for gennemførelse af miljøtiltag på arealer og energitiltag i bygninger. Dertil varetages administrationen af Forsvarsministeriets lejeboliger og eksterne lejemål. Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse er ligeledes ansvarlig for tilpasning af ministeriets bygnings- og arealkapacitet foranlediget af politiske beslutninger og efterspørgslen fra ministerområdet.

Tabel 2.1.1. Styrelsens hovedkonti

Hovedkonti	Navn	Bevillingstype
§ 12.14.01	Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse	Driftsbevilling
§ 12.14.02	Etablissemmentsdrift og bygningsvedligeholdelse	Driftsbevilling
§ 12.14.03	Bygge- og anlægsarbejder	Anlægsbevilling
§ 12.14.04	Provenu ved afhændelse af ejendomme	Anlægsbevilling
§ 12.14.05	Oprydning efter tidligere amerikansk militær tilstedeværelse i Grønland	Driftsbevilling
§ 12.29.13	Internationalt finansieret NATO-investeringsprogram	Anlægsbevilling
§12.29.15	Nationalt finansieret NATO-investeringsprogram	Anlægsbevilling

2.2. Ledelsesberetning

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse kan se tilbage på et år, hvor hjemtagelsen af etableringsdriften har fyldt meget, hvilket har betydet, at vi har kunne byde velkommen til flere end 900 nye kollegaer. Gennem en løbende overdragelse fra ISS har Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse hjemtaget etableringsservice, skydeområder, kantine, rengøring, bygninger og teknik. Med de mange nye opgaver kommer der også nye udfordringer, som kræver løbende justeringer og forbedringer. En brugeroplevelsesundersøgelse, der er gennemført for perioden, hvor Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har stået for etableringsdriften viser, at mange oplever et forbedret serviceniveau efter hjemtagelsen, og bekræfter, at vi arbejder i den rigtige retning men viser samtidig, at der fortsat er plads til forbedringer.

Der er en generel tilfredshed med styrkelsen af den mere lokale tilgang til etableringsservices. Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har i 2022 valgt at bygge videre på denne tilgang og har således oprettet 11 kapacitetscentre, der er ansvarlige for vedligehold lokalt. Lederne for centrene er på plads og ansættelsen af flere medarbejdere i kapacitetsstrukturen er i fuld gang. Vedligehold er et område, der har været udfordret de senere år. Den lokale forankring af området forventes at kunne imødekomme dette ved at styrke samarbejdet om og fremdriften i vedligeholdelsesplaner og eksekveringen heraf.

I 2022 har Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse leveret moderne og tidssvarende faciliteter til Forsvaret - blandt andet garage- og mandskabsfaciliteter i Holstebro og Fredericia. Kastellet er blevet skybrudssikret og de første 13 lejeboliger i Nyboder er blevet overdraget. Projekt Helhedsplan Svanemøllen og garagebyggerier på Bornholm er ligeledes skudt gang.

Forvaltningsgrundlaget er også blevet styrket i 2022, hvor blandt andet arbejdet med professionaliseringen af forvaltningen og styring af projekter har været i fokus. Med klare processer og rammer for hvordan Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse styrer projekter, er det målet at opnå et godt grundlag for at kunne

udnytte ressourcerne optimalt. Dette skal også bidrage til, at Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse er i stand til at vurdere, hvilke yderligere ressourcer, der er behov for til udmøntning af det kommende forsvarsforlig.

Krigen i Ukraine har skabt en afledt energikrise, hvilket betyder, at der i 2022 kom et øget fokus på energioptimering og den grønne omstilling. På tværs af Forsvarsministeriets område er Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse en central aktør i forbindelse med, at vi tager ansvar for at mindske energiforbruget. Energikampagner har sat fokus på at minimere forbruget ved de enkelte medarbejdere, ligesom, at vi ser ind i større energiforbedringer i forbindelse med vedligehold af nuværende bygninger og nybyg.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har udviklet organisationen både i det store og i det små for at styrke styringen af organisationen og eksekveringsevnen. Mod årets afslutning fylder det forligsforberedende arbejde. Der er fuldt fokus på at synkronisere byggeanlægsaktiviteter og mandskabs- og materielforøgelse. Dette arbejde skal sikre, at vi med det kommende forsvarsforlig er klar til at støtte et forsvar, der vokser.

Tabel 2.2.1. Årets faglige resultater

Mål	Tilfredsstillende	Mindre tilfredsstillende
Mål 1.1 Etablering af samlet porteføljestyring	X	
Mål 1.2 Udvikling af koncept for strategisk udviklingsplan	X	
Mål 2.1 Styrkelse af etablisementsdriftsopgaverne	X	
Mål 2.2 Udvikling og fremtidssikring af miljø- og energiledelse i Forsvarsministeriets myndighedsområde	X	
Mål 2.3 Implementering af nye processer for bygningssyn og vedligeholdelsesplanlægning		X
Mål 2.4 Styrket inddragelse af kundernes prioriteter inden for kapacitetsområdet	X	
Mål 3.1 Implementering af Vare- og tjenesteydelsesmanualen	X	
Mål 3.2 Styrkelse af tilliden til god embedsførelse igennem uddannelse i god forvaltning		X
Mål 3.3 Styrkelse af cyber- og informations-sikkerheden	X	
I alt	7	2

Det fremgår af tabel 2.2.1, at Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse vurderer syv ud af ni mål som værende tilfredsstillende. Derfor vurderes det overordnet at være et tilfredsstillende resultat for året 2022, hvor hjemtagelsen af etablisementsdriften har fyldt en stor del og organisationen har gennemgået store tilpasninger for at gøre klar til de kommende år.

Tabel 2.2.2. Årets resultat (mio.kr.)

	2022
Bevilling	2.800,8
Regnskab	2.712,5
Årets resultat	88,3
Tidligere års overførte overskud	904,3
Overskud herefter til videreførelse	992,6

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse afsluttede året med et økonomisk resultat, som vurderes at være tilfredsstillende i forhold til de udførte opgaver.

Af tabel 2.2.2. fremgår det, at det samlede overskud til videreførelse er på 992,6 mio.kr., hvoraf hovedparten er opsparing på anlægsbevillingen, der planlægges anvendt i 2023 og frem.

Nedenstående tabel 2.2.3. viser årets resultat fordelt på drifts- og anlægsbevillingen. Heraf fremgår det, at Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse havde et mindreforbrug på anlægsbevillingen og driftsbevillingen på henholdsvis 59,6 mio. kr. og 28,7 mio. kr.

Afvigelsen på anlægsbevillingen kan primært henføres til, at flere projekter har været i projekteringsfasen, og dermed først får reelt afløb fra 2023, mens andre projekter har haft et mindreforbrug.

Afvigelsen på driftsbevillingen kan primært henføres til faldende el- og gaspriser i 4. kvartal 2022.

Tabel 2.2.3. Økonomiske hovedtal (mio.kr.)

	Regnskab 2022		
Ordinære driftsindtægter (ekskl. bevillinger)	-181,9		
Ordinære driftsomkostninger	2.121,5		
- Heraf personaleomkostninger	591,4		
Andre driftsposter, netto	771,4		
Finansielle poster, netto	1,4		
Ekstraordinære poster, netto	0,0		
Årets resultat (ekskl. bevillinger)	2.712,5		
	Driftsbevilling		Anlægsbevilling
Indtægter	-225,3	Indtægter	-35,6
Udgifter	2.052,9	Udgifter	920,6
Årets nettoudgifter (ekskl. bevillinger)	1.827,5	Netto	885,0
Bevilling inkl. tillægsbevilling, netto	1.856,2	Bevilling, indtægter inkl. Tillægsbevilling	-100,0
		Bevilling, udgifter inkl. Tillægsbevilling	1.044,6
Årets overskud/underskud	28,7		59,6
Til videreførelse	88,3		

2.4 Målrapportering

2.4. Målrapporteringens 1. del – skematisk oversigt

Tabel 2.4.1. Skematisk oversigt over årets målopfyldelse

Mål 1.1 Etablering af samlet porteføljestyring	
Det er målet at prioritere og gennemføre de rette projekter i Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse for på sigt i højere grad at kunne levere omkostningseffektiv og bæredygtig ejendomsdrift. Grundlaget for dette er, at ledelsen træffer rettidige og strategiske beslutninger i relation til prioritering, styring og kommunikation af opgaver og projekter på tværs af forretningens rammer og ressourcer. Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse vil derfor etablere en samlet porteføljestyring med subporteføljer, der giver bedre mulighed for at balancere projektmassen på tværs af forretningen og dermed styrke gennemførslen af de prioriterede projekter. For at nå målet skal der indledningsvist ske en tilpasning af governancestrukturen, der definerer struktur, roller og ansvar samt mødestruktur i porteføljeregiet. Dertil skal der udarbejdes en bestemmelse, der bl.a. beskriver det overordnede formål og rammerne i relation til porteføljestyring. Derudover skal der som minimum etableres subporteføljer på de tre spor: - Forretningsudvikling - Bygge- og anlæg - Vedligehold Målet er nået, når der er etableret et bedre grundlag for strategisk balancering af den samlede projektmasse. Dette skal ske via etablering af en samlet porteføljeorganisation med angivet rolle og ansvarsfordeling, som er godkendt af direktionen, og hvor de ressortansvarlige chefer har godkendt underliggende processer for håndtering af subporteføljerne. Aktiviteter og resultater: Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses porteføljeorganisationen er etableret, og fordeling af roller og ansvar er fastlagt. Dette har skabt rammerne for, at Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse kan foretage strategisk balancering af den samlede projektmasse. Gennem løbende planlægning og prioritering af projektporteføljen, har Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse skabt grundlaget for at løse projekter inden for de fastsatte grænser for tid, økonomi og ressourcer. Den samlede porteføljeorganisation er godkendt af styregruppen for Projekt Porteføljestyring, som er bemandet af de ressortansvarlige chefer for subporteføljerne i Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse. Arbejdet med at udvikle og etablere subporteføljerne for forretningsudviklingsudvikling, bygge- og anlæg og vedligehold er afsluttet i 2022. Der er udpeget medarbejdere med ansvar for de respektive subporteføljer, som håndterer den daglige drift heraf. Der er i den forbindelse udarbejdet og implementeret processer for de tre subporteføljer, der beskriver styringen af Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses projekter. Resultatet er på den baggrund tilfredsstillende.	Målopfyldelse Tilfredsstillende
Mål 1.2 Udvikling af koncept for strategisk udviklingsplan	
Det er målet at understøtte udviklingen af Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse som professionel aktør inden for moderne ejendomsdrift. Derfor etableres en udviklingsplan i Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse, som samler summen af udviklingsinitiativer og giver mulighed for strategisk at balancere ressourcer og indsatser for de internt vigtigste initiativer for det kommende år. Udviklingsplanen vil således være et strategisk supplement til mål- og resultatplanen. For at nå målet skabes der i udviklingsplanen et overblik over de samlede udviklingsinitiativer på tværs af Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses forretningsområder. Via udviklingsplanen muliggøres en balanceret prioritering og styring af de strategiske indsatser, sammenholdt og koordineret med de driftsmæssige opgaver, hvilket styrker evnen til at levere innovative og effektfulde løsninger til koncernen, og kan forbedre rammerne for den samlede operative kapacitet. Målet er nået, når Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses direktion, med udgangspunkt i udviklingsplan 2023 godkendt af chefen for Ejendomsstyrelsen, har mulighed for at foretage strategiske beslutninger på tværs af udviklingsinitiativer. Aktiviteter og resultater: Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har i 2022 udarbejdet konceptet for en strategisk udviklingsplan, der samler de vigtigste udviklingsinitiativer for de kommende år. Udviklingsplanen er en operationalisering af Ejendomsstyrelsens gældende virksomhedsstrategi til konkrete strategiske forretningsudviklingsprojekter og aktiviteter. Udviklingsplanen er et resultat af direktionens strategiske prioritering af projekter og aktiviteter, fordelt efter virksomhedsstrategiens fire fokusområder. Under udarbejdelsen er forretningen blevet inddraget for at sikre allokeringen af de rette ressourcer i projekternes løbetid, som er forudsætningsskabende for at lykkes med udmøntningen af planen. Forretningsudviklingsprojekterne har overordnet til hensigt at skabe en styrket evne til at løse vores kerneopgaver igennem både innovative og effektiviserende løsninger, øget trivsel blandt medarbejderne samt fokus på et forbedret samarbejde og nye redskaber, der kan understøtte god ledelse. Udviklingsplanen er godkendt af chefen for Ejendomsstyrelsen, og danner nu grundlag for direktionens videre arbejde med at foretage strategiske beslutninger på tværs af udviklingsinitiativer. Resultatet er på den baggrund tilfredsstillende.	Målopfyldelse Tilfredsstillende

Mål 2.1 Styrkelse af etablissemmentsdriften	
Det er målet at styrke etablissemmentsdriften og levere tilfredsstillende serviceleverancer på baggrund af en lokal og brugernær prioritering. Dette med henblik på i højere grad at kunne understøtte opgaveløsningen og opnå en forbedring af det oplevede serviceniveau hos tjenestestedscheferne på de største tjenestestede. For at nå målet skal Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse efter det førtidige ophør af partnerskabsaftalen med ISS forberede den fremtidige opgaveløsning, modtage virksomhedsoverdragne medarbejdere fra ISS og indgå nødvendige understøttende aftaler via udbud, tilslutning til statslige indkøbsaftaler mv. og efter overtagelse af opgaven forbedre serviceniveauet, således at brugertilfredsheden lokalt øges. Driftsopgaven knyttet til etablissemmenterne forankres ved Ejendomsstyrelsens lokale partnerelementer, således at den lokale tjenestestedschef fortsat har indflydelse og medansvar for prioritering af serviceleverancer og driftsopgaver. Målet er nået, når serviceleverancerne i større udstrækning understøtter de lokale behov og prioriteringer. Brugertilfredsheden af serviceleverancerne måles i en brugeroplevelsesundersøgelse i efteråret 2022 og skal være øget i forhold til seneste måling fra november 2020. Som forudsætning herfor skal den aftalte overordnede tidsplan for hjemtagelsen overholdes med følgende terminer: Etablissemmentsservice og skydeområder 1. februar 2022, kantine og rengøring 1. april 2022 og bygninger og teknik 1. juni 2022.	Målopfylde Tilfredsstillende
Aktiviteter og resultater: Hjemtagelsen af etablissemmentsservice, drift af skydeområder, kantine, rengøring, bygninger og teknik blev gennemført i første halvår 2022. Der har været gennemført udbud og indgået nye aftaler vedrørende arealpleje og vintertjeneste, affaldshåndtering, bygninger og teknik, herunder også beredskab for akutte opgaver, leje og vask af linned samt vinduespolering. Den overordnede og aftalte tidsplan for hjemtagelsen er opfyldt med de angivne terminer for målet. Den økonomiske afslutning på ISS leverancer blev gennemført i 4. kvartal 2022. Der er blevet virksomhedsoverdraget 689 medarbejdere fra ISS til Ejendomsstyrelsen og der er rekrutteret og ansat yderligere cirka 250 medarbejdere til varetagelse af driften af de områder, der er hjemtaget. For at sikre tilvejebringelse af det nødvendige og godkendte materiel samt reparation heraf (traktorer, redskaber til arealpleje, håndværktøj, arbejdsbeklædning mm), blev der nedsat en arbejdsgruppe sammen med FMI. Arbejdsgruppen har i 2022 udarbejdet brugerspecifikationer på materielanskaffelse og funktionsudbud vil blive iværksat i 2023. Brugeroplevelsesundersøgelsen blev igangsat den 31. oktober 2022. Undersøgelsen målte brugernes oplevelse af serviceleverancerne for perioden efter hjemtagelsen af services fra ISS. Resultatet af undersøgelsen er, at 64 % af dem, der har besvaret undersøgelsen, har oplevet forbedringer af en eller flere services i perioden august til og med oktober 2022. Resultatet er på den baggrund tilfredsstillende.	
Mål 2.2 Udvikling og fremtidssikring af miljø- og energiledelse i Forsvarsministeriets myndighedsområde	
Det er målet at skabe mere bæredygtighed og fremtidssikring inden for klima- og miljøområdet på tværs af Forsvarsministeriets område. Dette sikres ved at alle Forsvarsministeriets underliggende myndigheder, på alle relevante niveauer, arbejder for at begrænse klima- og miljøbelastningen ved at opfylde deres forpligtelser inden for miljø og energiområdet. For at nå målet skal emnet miljø- og energiledelse løbende behandles ved alle 28 etablissemments-partnerelementer, hvor der registreres afvigelser og forbedringsforslag via sharepoint-sitet for Forsvarsministeriets miljø- og energiledelsessystem. Ejendomsstyrelsen foretager løbende opfølgning på de registrerede afvigelser, og afslutter løbende egne afvigelser, herunder varetager implementering af de fremkomne forbedringsforslag i Forsvarsministeriets miljø- og energiledelsessystem, og forelægger status via de koncernfælles projekt- og styregrupper for den grønne indsats. Målet er nået, når der er gennemført en forventningsafstemning med alle 28 tjenestestedschefer og de tilhørende etablissemmentspartnerelementer registrerer afvigelser og forbedringsforslag i henhold til miljø- og energiledelsessystemet. Dertil har Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse udarbejdet en plan for håndtering af egne afvigelser og implementering af forbedringsforslag.	Målopfylde Tilfredsstillede
Aktiviteter og resultater: Ejendomsstyrelsen har afholdt introducerende møder vedrørende miljø- og energiledelse med alle 28 tjenestestedschefer. Dog er de to tjenestestede i Ballerup slået sammen til et. Vi har erfaret, at der er flere etablissemmenter, der ikke indgår i tjenestestedsstrukturen. Derfor er der afholdt yderligere møder hos nogle af de lokale beredskabscentre, Forsvarets Efterretningstjeneste samt Hjemmeværnskommandoen for lokal implementering. Arbejdet med at behandle afvigelser er påbegyndt og forbedringsforslag er indmeldt i miljø- og energiledelsessystemet. Prioriteringen har været at få afsluttet åbne kritiske afvigelser og forbedringsforslag. Derudover har fokus været på dokumentation for overholdelse af lovgivning. Der rapporteres fortsat to gange årligt til projekt- og styregruppen for den grønne indsats, og aktioner herfra indarbejdes løbende i Forsvarsministeriets miljø- og energiledelsessystem. Der ses i forhold til tidligere en stigning i antallet af indmeldte afvigelser og forbedringsforslag fra etablissemmentspartnerelementerne via sharepoint-sitet. Der er på baggrund af generelle erfaringer fortsat ikke overensstemmelse mellem størrelsen på Forsvarsministeriets myndighedsområde og antallet af afvigelser og forbedringsforslag, der indmeldes i ledelsessystemet. I 2022 har 10 etablissemmenter indmeldt henholdsvis observationer, forbedringsforslag og miljøuheld i Forsvarsministeriets miljø- og energiledelsessystem, og registrering af miljøuheld. Behandlingen af afvigelser og forbedringsforslag har ikke tidligere haft en dedikeret sagsbehandler, hvorfor Ejendomsstyrelsen nu har prioriteret en sagsbehandler til opfølgning af disse indmeldelser, samt en øget lokal anvendelse af systemet. Resultatet er på den baggrund tilfredsstillede.	

Mål: 2.3 Implementering af nye processer for bygningssyn og vedligeholdelsesplanlægning

Det er målet, at styrke den flerårige, strategiske vedligeholdelses- og kapacitetsplanlægning for at kunne opretholde effektiv anvendelse af den samlede kapacitet til rådighed for vores brugere og kunder. Det er afgørende at data registreres korrekt og løbende vedligeholdes, for at vi kan tilvejebringe et så præcist planlægningsgrundlag som muligt. Denne tilgang vil omkostningseffektivisere planlægning, så der kan igangsættes vedligehold rettidigt.

Målopfylde

Mindre tilfredsstillende

For at opnå målet, skal Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse udarbejde og implementere nye processer for henholdsvis bygningssyn og planlægning af vedligeholdelsesprojekter. Endvidere skal Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses bestemmelse 610-1, kapitel 6 opdateres og derigennem sikre, at hele forsvarets bygningsmasse kan kategoriseres ud fra bygningens funktion og tilstand, således at disse parametre på en ensartet måde kan indgå i planlægningsprocessen. Ligeledes skal bestemmelsen fastsætte hvilke vedligeholdelsesmetoder, herunder forebyggende-, afhjælpende- og oprettende vedligehold, der udøves på de forskellige bygningskategorier. Dette skal afspejles i den nye proces for både bygningssyn og planlægning af vedligeholdelsesprojekter.

Målet er nået når de nye processer for bygningssyn og planlægning af vedligeholdelsesprojekter er blevet implementeret via kvalitetsledelsessystemet.

Aktiviteter og resultater:

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har i 2022 udarbejdet og implementeret nye processer for gennemførelse af bygningssyn. De nye processer skal fremadrettet være med til at danne grundlag for den langsigtede vedligeholdelsesplanlægning, med henblik på at sikre optimal udnyttelse af de økonomiske rammer og kvalitet i planlægning og prioritering. Processen for bygningssyn er godkendt og implementeret via kvalitetsledelsessystemet.

I 2022 har input fra bygningssyn udgjort en del af grundlaget for planlægningen af vedligeholdelsesporteføljen til 2023, ligesom der løbende har været dialog med driften, når der er identificeret fejl og mangler, som kræver mindre komplekse udbedringer på kort sigt.

Vedligeholdelsesplanlægningen for 2023, som er gennemført ultimo 2022, er til forskel fra tidligere, gennemført centralt i Vedligeholdelsesafdelingens Kapacitetscentre, og vurderes derfor mere robust og i tættere synkronisering med det øvrige forsvar.

Processen for vedligeholdelsesplanlægning er ikke endeligt beskrevet og implementeret i D4, men behandles sammen med bestemmelsesgrundlaget 610-1, kapitel 6 i projekt "Udarbejdelse og implementering af BVP manual¹".

Resultatet er på den baggrund mindre tilfredsstillende.

Mål: 2.4 Styrket inddragelse af kundernes prioriteter inden for kapacitetsområdet

Det er målet at videreudvikle Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses proces for budgetkonsolideringsmøder (BKM) og rulning af kapacitetsplanen, så det sikres, at Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses produktionskapacitet på henholdsvis køb/leje-, sikrings-, vedligeholdelses- samt bygge- og anlægsområdet prioriteres på tværs af koncernen, og at der gennemsigtighed i prioriteringen og planerne på vedligeholdelses- samt bygge- og anlægsområdet.

Målopfylde

Tilfredsstillende

For at nå målet skal Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse implementere de forbedringsforslag, der løbende i forbindelse med budgetkonsolideringsprocessen i 2021 er indsamlet blandt eksterne kunder og interne bidragsydere. Her er der særligt fokus på de forbedringsforslag, der understøtter en mere effektiv proces og kvalitet i outputtet.

Målet er nået, når der med udgangspunkt i erfaringerne fra 2021 er udarbejdet og godkendt en ny proces for budgetkonsolidering og rulning af kapacitetsplanen.

Aktiviteter og resultater:

Processen er i 2022 opdelt, så der har været gennemført to spor. Processen for budgetkonsolideringsmøder (den interne projektopfølgning) drives af Økonomidivisionen, og outputtet herfra udgør grundlaget for den flerårige planlægning ved rulning af kapacitetsplanen, som drives af Planlægningsafdelingen. I den flerårige planlægning kan kundernes (styrelser og kommandoer under Forsvarsministeriet) behov og prioriteter optages.

Der er implementeret forbedringsforslag fra interne og eksterne parter for at øge kvaliteten af input i det samlede planlægningsgrundlag, som skal tilsikre de udførende afdelingers muligheder for at give et retvisende billede på den bedst mulige udnyttelse af den samlede produktionskapacitet. Der vil fortsat være fokus på optimering og forbedring af processen. Der er gennemført en øget involvering af kunderne i rulningen af Kapacitetsplanen, og derudover er der skabt mulighed for, at kunderne løbende kan indmelde nye projekter, hvor der samtidig gives mulighed for faglig sparring med Planlægningsafdelingen.

For at sikre og understøtte en optimal proces arbejdes der fortsat på styrkelse af porteføljeorganisationen ved styrkelse af både Porteføljekontoret og Subporteføljekontorerne for at sikre værdikæden. Senest er der i 2022 ved justeringen af Planlægningsafdelingens organisation sket en opnormering af Porteføljekontoret og ligeledes ses Subporteføljekontorerne fuldt ud etableret som en del af værdikæden.

Der foreligger ledelsesgodkendelser af de gennemførte budgetkonsolideringsmøder, processer og ligeledes ledelsesgodkendelse af rulningen af kapacitetsplanen

Resultatet er på den baggrund tilfredsstillende.

¹ Bygningsvedligeholdelsesmanualen

Mål 3.1 Implementering af Vare- og tjenesteydelsesmanualen	
Det er målet at skabe transparens og sikre tillid til Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses forvaltning af midler og ressourcer, når vi leverer serviceydelser og ejendomme til Forsvarsministeriet. Dette vil ske ved at skabe gennemsigtighed for de procedurer som anvendes via implementering af en Vare- og Tjenesteydelsesmanual, der skal sikre et ensartet grundlag for gennemførelse af Ejendomsstyrelsens indkøb og understøttelse af et sikkert kontrolmiljø. For at nå målet godkendes 2. version af Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses Vare- og Tjenesteydelsesmanual, som efterfølgende indskrives i kvalitetsledelsesværktøjet D4. Processerne implementeres via målrettet uddannelse i manualen, herunder undervisning i de forskellige roller og funktioner, der anvendes. Modtagerne af undervisningen er medarbejdere og ledere, der har en rolle/funktion i indkøbsprocessen efter Vare- og Tjenesteydelsesmanualen. Dertil sikres en overensstemmelse og implementering af procedurerne på tværs af forretningsområder gennem en opdatering af Vedligeholdelsesmanualen og Bygge- og anlægsmanualen med beskrivelse og håndtering af snitflader til Vare- og Tjenesteydelsesmanualen, herunder navnlig kontraktstyring af vedligeholdelsesprojekter samt bygge- og anlægsprojekter. Målet er nået, når roller og processer i Vare- og Tjenesteydelsesmanualen anvendes. Dette vil komme til udtryk på baggrund af et internt auditforløb, hvor det kontrolleres, at Vare- og Tjenesteydelsesmanualen er implementeret og overholdes af Ejendomsstyrelsen, samt at der er udarbejdet en auditrapport på baggrund heraf.	Målopfyldelse Tilfredsstillende
Aktiviteter og resultater: Målet om implementering af Vare- og tjenesteydelsesmanualen blev gennemført og opfyldt i 2022, idet medarbejderne i Ejendomsstyrelsens divisioner blev undervist i manualen og Ejendomsstyrelsens øvrige bestemmelsesgrundlag for indkøb og leverandørstyring i første halvår 2022. Derudover blev manualen indført i Ejendomsstyrelsens kvalitetsledelsessystem (D4) i første halvår, og der blev i andet halvår gennemført et internt auditforløb vedr. anvendelsen af manualen. I auditrapporten konkluderes, at Vare- og Tjenesteydelsesmanualen udgør et godt udgangspunkt for at styre processerne omkring indkøb af varer og tjenesteydelser i Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse, samtidig med, at der er påpeget forbedringsmuligheder både i anvendelsen af manualen i Jura- og Indkøbsafdelingen og i resten af Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse. Derudover påpeges flere steder, hvor manualen med fordel kan ændres og derved gøres lettere at anvende for brugerne. Endelig er der foretaget opdatering af Vedligeholdelsesmanualen og Bygge- og anlægsmanualen og disse opdateringer er indført i Ejendomsstyrelsens kvalitetsledelsessystem. Resultatet er på den baggrund tilfredsstillende.	
Mål 3.2 Styrkelse af tilliden til god embedsførelse igennem uddannelse i god forvaltning	
Det er målet at styrke tillid til god embedsførelse i Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse. Derved skal det understøtte tilliden til, at Forsvarsministeriet som helhed arbejder for at sikre Danmarks interesser og sikkerhed. Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har de sidste år arbejdet fokuseret for at styrke denne tillid, men der er fortsat et behov for et strategisk fokus på området. Derfor arbejdes der på at forankre principperne for god forvaltningskultur ved at løfte medarbejdernes kompetencer i god embedsførelse. For at nå målet etablerer Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse et nyt internt undervisningsforløb, der klæder nye medarbejdere på til at være ansat i en styrelse under Forsvarsministeriet. Dette sker via uddannelse, der på centrale områder fokuserer på at kunne agere som gode embedsmænd. Undervisningsforløbet indbefatter: • Introduktionskursus, der indeholder en generel introduktion til arbejdet i Ejendomsstyrelsen samt principperne for god embedsførelse. • Slotsholmmetoden, der er et værktøj til at skrive skarpe notater og beslutningsoplæg. • Sagshåndtering/WorkZone, der omhandler, hvordan vi sagshåndterer og journaliserer i Ejendomsstyrelsen. • God forvaltning, hvor der undervises i de retlige rammer for sagsbehandling i det offentlige, forvaltningsloven, offentlighed og de syv centrale pligter for embedsmænd. Derudover udvikles et nyt koncept for introduktion af alle nye chefer, hvor de klædes på til at håndtere god forvaltning og ledelse af embedsmænd. Indeholdt i konceptet er den obligatoriske kursuspakke vedrørende offentlig administration for chefer i koncernen. Målet er nået, når der er implementeret et koncept, som giver medarbejderne de nødvendige kompetencer inden for god forvaltning. I den forbindelse skal 80 pct. af alle nye sagsbehandlere og chefer, der er ansat i første halvår af 2022, have deltaget i de fire undervisningsforløb. Dertil skal der for nye chefer etableres et undervisningskoncept, som er godkendt af stabschefen i Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse.	Målopfyldelse Mindre tilfredsstillende
Aktiviteter og resultater: Der er i løbet af året afholdt onboarding kurser for alle sagsbehandlere, chefer og medarbejdere med sagsbehandlerlignende opgaver. Disse kurser er som udgangspunkt obligatoriske og deltagelse registreres internt i Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses systemer. Der er udarbejdet en liste over nyansatte sagsbehandlere og chefer, ansat i første halvår af 2022. Data for de registrerede deltagere viser, at 45% af de nyansatte chefer og sagsbehandlere, ansat i første halvår af 2022, har deltaget i de obligatoriske onboarding kurser. Der er kvartalvis rapporteret på deltagergraden, hvilket løbende har øget tilslutningen, men ikke nok til at sikre en deltagergrad på 80%. Chefer og medarbejdere har ikke i tilstrækkelig grad prioriteret nye medarbejders deltagelse i kurserne. I den første halvdel af året var ét af kursene midlertidigt sat på pause, grundet ressourcemangel, hvilket bevirkede, at medarbejderne ikke kunne tilmelde sig det gældende kursus i første halvår 2022. Der har været større tilslutning til kurserne i andet halvår 2022 i takt med den løbende rapportering. Dog kan det konkluderes, at effekten af sådanne tiltag tager tid, hvorfor vi reelt set først kan se effekten i 2023. Der vil fortsat være fokus på at sikre tilmelding til kurserne, hvilket gøres gennem et udviklings tiltag for onboarding i Ejendomsstyrelsen. På baggrund af en forundersøgelse (fokusgruppeinterview) af de konkrete behov i et undervisningskoncept for chefer, faldt valget på en guide, der henvender sig til alle chefer i Ejendomsstyrelsen. Guiden skal fungere som et opslagsværktøj, hvor brugerne let kan klikke sig	

ind på relevante emner for chefvirke.

Guiden er udgivet på Ejendomsstyrelsens intranet i relation til det nuværende site for on- og offboarding i december 2022. Herefter vil Ejendomsstyrelsen inden udgangen af Q1 i 2023 gøre guiden til en del af kvalitetsledelsessystemet sammen med konceptet for on- og offboarding, som skal erstatte platformen på intranettet.

Resultatet er på den baggrund mindre tilfredsstillende.

Mål 3.3 Styrkelse af cyber- og informations-sikkerheden

Det er målet at styrke cyber- og informationssikkerheden i Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse via en fælles indsats. Ved at arbejde fokuseret på de syv hovedområder i Digitaliseringsstyrelsens ISO 27001 modenhedsmåling vil Ejendomsstyrelsen opnå en bred forandring på tværs af forretningen og dermed være med at styrke det samlede sikkerhedsniveau i Forsvarsministeriets koncern.

For at nå målet vil Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse kontinuerligt arbejde med de syv hovedområder, hvor modenhedsniveauet ved måling i efteråret 2021 er angivet i parentes nedenfor. På tværs af områderne vil der generelt være fokus på procesunderstøttelse og styring, samt graden for efterlevelse af dette. Derudover er der fokus på afdækning af roller og ansvar samt tydelig kommunikation.

1. Ledelsessystem for informationssikkerhed
2. Politik for informationssikkerhed
3. Ressourcer, kompetencer og bevidsthed
4. Leverandørstyring
5. Risikostyring
6. Måling, auditering og evaluering
7. Beredskabsplaner

Målet er nået, når Ejendomsstyrelsen har øget sit modenhedsniveau med 0,7 point i Digitaliseringsstyrelsens ISO 72001 modenhedsmåling.

Aktiviteter og resultater:

Arbejdet med informationssikkerhed og GDPR er i løbet af 2022 blevet forankret hos øverste ledelse. Chefen for Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse er nu formand for informationssikkerhedsudvalget, der mødes kvartalsvis.

Partnerenhed for Cyber-og Informationssikkerhed ved Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har i 2022 gennemført risikovurderinger i forhold til informationssikkerhed og GDPR på tværs af styrelsens forretningsområder og afleveret til øverste ledelse. I det omfang, der er konstateret risici ud over det acceptable niveau, er der udarbejdet håndteringsplaner, hvor status løbende rapporteres til ledelsen.

Partnerenheden har implementeret egenkontrol og KPI'er, hvorved der løbende måles og rapporteres på efterlevelse af lovgivning og krav ift. ISO 27701 mv. Partnerenheden har endvidere implementeret et samlet koncept for tilsyn med leverandører og databehandlere i forhold til informationssikkerhed og GDPR og de planlagte tilsyn for 2022 er gennemført.

Ved aflevering af ISO27001-modenhedsniveau til Digitaliseringsstyrelsen er modenheden løftet med 0,7 fra marts 2022 til september 2022. Det konkrete mål er således opnået.

Resultatet er på den baggrund tilfredsstillende.

Målopfylde

Tilfredsstillende

2.4. Målrapporteringens 2. del – uddybende analyser og vurderinger

Med udgangspunkt i årets resultat har Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse udvalgt to mål til uddybende analyse.

Mål: 2.3 Implementering af nye processer for bygningssyn og vedligeholdelsesplanlægning

Årsagen til, at opdateringen af bestemmelsesgrundlaget er flyttet til BVP manualen, er, at der i relation til hele planlægningsfasen findes væsentlige bindinger, og opdateringen kan ikke ske uafhængigt af beskrivelse af processer i den samlede BVP manual. Med implementering af bestemmelsesgrundlag og proces for planlægning i BVP manualen, sikres væsentligt øget kvalitet og gennemsigtighed - særligt for dem der arbejder med vedligeholdelsesområdet - men også for øvrige interessenter.

Det vurderes ikke, at udskydelsen af beskrivelsen af vedligeholdelsesplanlægning samt opdatering af bestemmelsesgrundlag, har konsekvenser for hverken vedligeholdelsesproduktionen eller for vores udviklingsprojekt vedrørende stamdata. Behovet for vedligeholdelsesprojekter er væsentligt større end den tilgængelige økonomi og produktionskapacitet, og processen for vedligeholdelsesplanlægning for 2023 er derfor baseret på eksisterende viden, faglige vurderinger og lokalt kendskab. En stor del af porteføljen for 2023 består af igangværende projekter, hvorfor datagrundlaget for ny planlægning har været mindre, end det fremadrettet forventes.

Stamdataprojektets øvrige opgaver vurderes ikke at have afhængigheder til bestemmelsesgrundlaget, hvorfor det ikke vurderes at have konsekvenser for det samlede projekt, at bestemmelsesgrundlaget opdateres medio 2023 frem for i 2022.

Mål: 3.1 Implementering af Vare- og tjenesteydelsesmanualen

Ejendomsstyrelsens projekt med implementering af et samlet bestemmelsesgrundlag for indkøb og leverandørstyring er med implementeringen af vare- og tjenesteydelsesmanualen er opfyldt i 2022. Dette har været særlig vigtig i indsatsen for at anvende den ansvarsfordeling i indkøbssager, der er beskrevet i bestemmelsesgrundlaget for indkøb og leverandørstyring, og dermed sikre større fremdrift og compliance i Ejendomsstyrelsens indkøb. Implementeringen har særligt haft betydning for anvendelsen af kontraktejerfunktionen i Ejendomsstyrelsen, som placerer de centrale beslutninger om en bestemt kontrakt hos en ansvarlig i Ejendomsstyrelsen. Derudover er der med af vare- og tjenesteydelsesmanualen skabt sammenhæng mellem indkøbsprocesser i DeMars og udførelsen af indkøb og udbudsopgaver i øvrigt.

I auditrapporten konkluderes, at Vare- og Tjenesteydelsesmanualen udgør et godt udgangspunkt for at styre processerne omkring indkøb af varer og tjenesteydelser i Ejendomsstyrelsen.

Auditrapportens forbedringsforslag var blandt andet, at:

- Der skal laves obligatorisk undervisning i vare- og tjenesteydelsesmanualen som en del af onboardingforløbet ved ansættelse af nye medarbejdere i Ejendomsstyrelsen.
- Vare- og tjenesteydelsesmanualen skal suppleres med en vejledning for indgåelse af rammeaftaler.
- Der skal ske gennemgang af beskrivelsen af de forskellige roller i manualen for eventuelt at fjerne beskrivelsen af de roller, der var sammenfaldende.
- Det skal beskrives i manualen, hvem der har ansvar for opdatering af denne, når der er ny lovgivning eller andre krav.

Der arbejdes videre med disse forbedringsforslag i 2023.

2.5. Forventninger til det kommende år

I det kommende år bliver der lagt en stor indsats i at forberede organisationen og strukturen til at understøtte implementering af nyt forsvarsforlig. Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse sætter blandt andet et øget fokus på at skabe rammerne for personaletilvækst af relevante kompetencer, der skal sikre de nødvendige ressourcer til at understøtte eksekveringen af de forligsrelaterede kapacitetsbehov. Med en fortsat udvikling inden for styring af projekter i 2023, dannes rammerne for optimal udnyttelse af ressourcer og planlægning af projekter.

Bæredygtigt byggeri og energieffektivisering er emner, der fylder på dagsordenen for 2023. I en tid, der både kalder på effektiv udnyttelse af ressourcerne og grøn omstilling, er det vigtigt, at Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse arbejder med mere datadrevet energiledelse, der understøtter en energioptimal drift på etableringerne. Dertil arbejdes der også med at tænke mere cirkulært i forhold til økonomi og minimering af CO2 aftrykket på Forsvarets bygninger, både når det gælder vedligehold og nye bygninger.

I forbindelse med det fortsatte arbejde i at styrke Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses forvaltningskultur, er der i 2023 et fokus på at implementere et koncept for kvalitetsledelse. Dette koncept skal bidrage til at strømline og opdatere arbejdsprocesser for at fremme effektivitet og sikre, at vi arbejder inden for de forvaltningsmæssige rammer, der omfatter Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse.

I 2023 vil vi fortsat arbejde med kvalitetssikring ved at etablere en mere sikker og effektiv produktion på bygge- og anlægsområdet og på bygningsvedligeholdelsesområdet. Manualerne for bygge- og

anlægsprojekter og bygningsvedligeholdelsesprojekter er nøglen til at sikre en ensartet og effektiv proces, der bidrager til, at vi kan levere inden for de aftalte rammer.

Der vil være et fokus på at fremhæve den fortsatte indsats for stamdataprojektet, der på sigt skal styrke etablisementsdriften via en forbedret planlægning og vedligehold af anlæg. Gennem opdaterede stamdata vil Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses tekniske installationer og anlæg blive integreret i en mere bæredygtig og moderne tilgang for etablisementsdrift.

Dertil vil der være et fokus på at styrke vores håndtering af data og opgaveløsning for bygge- og anlægssområdet. Håndtering og udveksling af klassificerede data er et område, der fylder meget for Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse. Derfor er det essentielt, at vi arbejder med at skabe de mest effektive rammer for, hvordan vi udveksler data før, under og efter byggeprocessen, samtidig med, at vi overholder de sikkerhedsmæssige krav, der kan være til byggerierne.

Faciliteterne til de kommende F-35 fly har været et stort og krævende projekt, der har stillet store krav til hvordan Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse håndterer større byggeprojekter med stor politisk bevågenhed. I 2023 forventes det, at projektet står færdigt. Derfor ser Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse ind i et år med store leverancer, der skal sætte et endeligt punktum for de faciliteter, der skal understøtte driften og de fremadrettede operationer, som F-35 skal håndtere.

3. Regnskab

3.1. Anvendt regnskabspraksis

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse er regnskabsmæssigt ikke en selvstændig virksomhed, der skal aflægge selvstændig årsrapport. Regnskabet for Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse er således indeholdt i regnskabet for virksomheden med CVR-nr. 16 28 71 80. Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse aktiver og passiver indeholdes derfor i én samlet balance for virksomheden med CVR-nr. 16 28 71 80 og afrapporteres i den samlede årsrapport for denne virksomhed, der omfatter følgende styrelser: Forsvarskommandoen, Hjemmeværnskommandoen, Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse, Forsvarsministeriets Personalestyrelse, Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse og Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse.

Regnskabet i denne årsberetning består alene af et udgiftsbaseret driftsregnskab og tilhørende noter og skal derfor ses som et uddrag af det samlede regnskab for virksomheden med CVR-nr. 16 28 71 80. I forhold til opgørelsen af generelle fællesomkostninger henvises der til den for styrelsen gældende regnskabsinstruks. Regnskabet omfatter alene de hovedkonti, som Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse er ansvarlig for, jf. ledelsespåtegningen.

Regnskabet for Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse er udarbejdet i overensstemmelse med statens udgiftsbaserede regnskabsprincipper, idet alle bevillinger er udgiftsbaserede, samt de nærmere retningslinjer herfor i regnskabsbekendtgørelsen, finansloven og Finansministeriets Økonomisk Administrative Vejledning (ØAV). De nævnte principper fraviges dog på et enkelt område, idet forskudsbetalinger til leverandører vedrørende levering af materiel mv. på flerårige kontrakter indregnes og udgiftsføres i bevillingsregnskabet på betalingstidspunktet i henhold til tekstanmærkning på finansloven. Den ved udarbejdelsen af regnskabet anvendte regnskabspraksis, herunder afvigelsen fra gældende regler, svarer til den praksis, der er anvendt ved udarbejdelsen af regnskabet for virksomheden med CVR-nr. 16 28 71 80. For nærmere beskrivelse af den anvendte regnskabspraksis henvises derfor til beskrivelsen af anvendt regnskabspraksis i årsrapporten for 2022 for virksomheden med CVR-nr. 16 28 71 80.

3.7. Bevillingsregnskab

Tabel 3.7.1 viser driftsregnskabet for 2022 for Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse opdelt på hovedkonti. Af tabellen fremgår det, at Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse havde et mindreforbrug på hovedkontiene §12.14.01 og §12.14.02 på henholdsvis 6,4 mio. kr. og 35,2 mio. kr. samt et merforbrug på 12,9 mio. kr. på hovedkontoen §12.14.05.

Afvigelserne på hovedkontiene forklares i det efterfølgende.

Tabel 3.7.1. /Bevillingsregnskab for finanslovskonti på driftsbevillingen (mio.kr.)

§ 12.14.01 Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse	Regnskab 2021	Budget 2022²	Regnskab 2022	Afvigelse
Udgifter	320,3	599,8	595,9	3,9
Indtægter	-1,6	0,0	-2,5	2,5
Resultat, brutto	318,7	599,8	593,4	6,4
Bevilling, netto	325,4	599,8	599,8	0,0
Resultat, netto	6,7	0,0	6,4	-6,4
§12.14.02 Etablissementsdrift og bygningsvedligeholdelse	Regnskab 2021	Budget 2022	Regnskab 2022	Afvigelse
Udgifter	1.399,0	1.496,3	1.452,0	44,3
Indtægter	-184,5	-232,0	-222,9	-9,1
Resultat, brutto	1.214,5	1.264,3	1.229,1	35,2
Bevilling, netto	1.176,0	1.264,3	1.264,3	0,0
Resultat, netto	-38,5	0,0	35,2	-35,2
§12.14.05 Oprydning, Grønland	Regnskab 2021	Budget 2022	Regnskab 2022	Afvigelse
Udgifter	5,3	-7,9	5,0	-12,9
Indtægter	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat, brutto	5,3	-7,9	5,0	-12,9
Bevilling, netto	26,1	-7,9	-7,9	0,0
Resultat, netto	20,8	0,0	-12,9	12,9

På driftsbevillingen § 12.14.01 ses et mindreforbrug på 6,4 mio. kr., som primært skyldes omflytning af bevilling på tillægsbevillingslovforslaget, der skal sikre tilstrækkelig bevilling på de enkelte hovedkonti til at imødegå et eventuelt uforudset forbrug i slutningen af året.

² Budget 2022 er finanslov og tillægsbevilling

Omflytningen er sket som led i den almindelige rebudgettering, hvor kontoen er tilført bevilling, idet der også er taget hensyn til opsparingen på hovedkontoen primo året.

Der er for Funktionel virksomhed, §12.14.02, samlet set et mindreforbrug på 35,2 mio. kr. fordelt på 44,3 mio. kr. i mindreudgifter og 9,1 mio. kr. i mindreindtægter. For udgifternes vedkommende skyldes afvigelsen hovedsageligt, at priserne på el og gas, efter et historisk højt niveau i årets første 9 måneder, er faldet i 4. kvartal 2022, hvorfor der har været et mindreforbrug. For indtægternes vedkommende skyldes afvigelsen, at der har været et mindre salg i kantinerne end forventet.

På driftsbevillingen § 12.14.05, har der været et merforbrug på 12,9 mio. kr., som primært skyldes omflytning af bevilling på tillægsbevillingslovsforslaget, der skal sikre tilstrækkelig bevilling på de enkelte hovedkonti til at imødegå et eventuelt uforudset forbrug i slutningen af året. Omflytningen er sket som led i den almindelige rebudgettering, hvor kontoen er fratrullet bevilling, idet der også er taget hensyn til opsparingen på hovedkontoen primo året.

Tabel 3.7.2 viser anlægsregnskabet for 2022 for Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse opdelt på hovedkonti. Af tabellen fremgår det, at Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse havde et mindreforbrug på hovedkontiene § 12.14.03 og § 12.29.15. på henholdsvis 83,4 mio. kr. og 1,5 mio. kr. På hovedkontoen §12.14.04 er der et merforbrug på 25,2 mio. kr.

Afviselserne forklares i det efterfølgende.

Tabel 3.7.2. /Bevillingsregnskab for finanslovskonti på anlægsbevillingen (mio. kr.)

§ 12.14.03 Bygge- og anlægsarbejde	Regnskab 2021	Budget 2022³	Regnskab 2022	Afvigelse
Udgifter	1.024,9	957,4	874,0	83,4
Indtægter	-0,2	0,0	0,0	0,0
Resultat, brutto	1.024,9	957,4	874,0	83,4
Bevilling, netto	795,7	957,4	957,4	0,0
Resultat, netto	-229,2	0,0	83,4	-83,4
§12.14.04 Provenue ved afhændelse af ejendomme	Regnskab 2021	Budget 2022	Regnskab 2022	Afvigelse
Udgifter	0,0	-25,2	0,0	-25,2
Indtægter	-50,7	-28,9	-28,9	0,0
Resultat, brutto ⁴	0,0	-25,2	0,0	-25,2
Bevilling, netto	0,0	-25,2	-25,2	0,0
Resultat, netto	0,0	0,0	-25,2	25,2

³ Budget 2022 er finanslov og tillægsbevilling

⁴ Anlægsbevillinger er bruttobevillinger, hvilket indebærer, at indtægterne bortfalder ved bevillingsafregningen. Indtægterne påvirker derfor ikke årets resultat.

§12.29.15 Nationalt NATO- investeringsprogram	Regnskab 2021	Budget 2022	Regnskab 2022	Afvigelse
Udgifter	0,1	12,4	10,9	1,5
Indtægter	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat, brutto	0,1	12,4	10,9	1,5
Bevilling, netto	12,5	12,4	12,4	0,0
Resultat, netto	12,4	0,0	1,5	-1,5

På Bygge- og anlægsbevillingen, § 12.14.03, har der været et mindreforbrug på 83,4 mio. kr. Afvigelsen skyldes bl.a., at flere projekter i 2022 har været i projekteringsfasen, og dermed først får reelt afløb fra 2023. I 2022 blev 14 projekter afsluttet og ibrugtaget af Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse. Af større afsluttede projekter kan *”syv garager i forbindelse med modernisering af Hærens Materiel- og Mandskabsfaciliteter fase II og III på kasernerne i Fredericia og Holstebro”* fremhæves. Derudover videreføres 48 projekter til 2023.

For provenu ved afhændelse af ejendomme, § 12.14.04, svarer indtægtsbevillingen til det realiserede provenu fra de ejendomme, der er afhændet i 2022. Provenuet er primært realiseret på baggrund af videresalg af ejendomme, som er opkøbt i forbindelse med støjkompensationsordningen ved Flyvestation Skrydstrup. Provenuet fra afhændelsen af disse ejendomme er udmøntet og overført til § 12.14.03 med henblik på finansiering af opkøbet af de selvsamme ejendomme. Merforbruget på kontoen skyldes et træk på opsparingen på 25,2 mio. kr., der er overført til § 12.14.03 til finansiering af én-til-én-relaterede udgifter i forbindelse med opkøb af Baldersbuen.

På bevillingen § 12.29.15, Nationalt NATO-investeringsprogram har der været et mindreforbrug på 1,5 mio. kr., som skyldes forsinkelse af projektet *”Broadcast and Ship/Shore System”*.

Tabel 3.7.4. /Regnskabs- og budgetspekifikation (mio.kr.)

§12.14.01 §12.14.02 §12.14.05	Regnskab 2022	Budget 2023⁵
Nettoudgift	1.827,5	1.916,2
Udgift		
16. Husleje, leje af arealer, leasing	108,9	100,0
17. Internt statsligt køb af varer og tjenester	1,6	0,0
18. Lønninger / personaleomkostninger	591,4	704,6
19. Fradrag for anlægsløn	0,0	0,0
22. Andre ordinære driftsomkostninger	1.346,9	1.379,3
26. Finansielle omkostninger	1,2	0,0
43. Interne statslige overførselsudgifter	0,0	0,0
44. Tilskud til personer	0,0	0,0

⁵ Budget er lig Nyt FFL 2023.

51. Materielle anlægsaktiver	2,7	0,0
60. Varebeholdninger	0,2	0,0
Indtægt		
11. Salg af varer	-175,3	-267,7
12. Internt statsligt salg af varer og tjenester	-6,0	0,0
21. Andre driftsindtægter	-43,4	0,0
25. Finansielle indtægter	0,0	0,0
30. Skatter og afgifter	0,0	0,0
31. Overførselsindtægter fra EU	-0,6	0,0
33. Interne statslige overførselsindtægter	0,0	0,0

Tabel 3.7.4 viser, at de samlede nettoudgifter for 2023 er stigende. Dette skyldes hovedsageligt, at der i 2023 indgår et fuldt regnskabsår efter hjemtagelsen af Facility Management-ydelser, samt at der foretages en kapacitetsopbygning i Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse, hvortil yderligere lønmidler er tildelt. Desuden er der tilført midler til faste betalinger i forbindelse med stigende forsyningspriser samt til nye lejemål.

Tabel 3.7.4. Akkumuleret resultat (mio.kr.) (Udarbejdes af Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse)

Hovedkonti	Ultimo 2019	Ultimo 2020	Ultimo 2021	Resultat 2022	Ultimo 2022
Driftsbevilling § 12.14.01	7,6	-1,3	5,4	6,4	11,8
Driftsbevilling § 12.14.02	114,3	80,3	41,8	35,2	77,0
Anlægsbevilling § 12.14.03	480,6	740,0	510,8	83,4	594,1
Anlægsbevilling § 12.14.04	261,3	261,2	261,2	-25,2	236,0
Driftsbevilling § 12.14.05	5,9	12,2	33,0	-12,9	20,1
Anlægsbevilling § 12.29.15	49,4	39,6	52,1	1,5	53,5
Samlet resultat	919,1	1.132,0	904,3	88,3	992,6

4. Bilag

4.1. Øvrige regnskabsoplysninger

Tabel 4.1.2. /Oversigt over igangværende bygge- og anlægsprojekter § 12.14.03. (mio.kr.)

Projektbetegnelse	Byggestart	Forventet afslutning	Årets udgift	Forventet totaludgift ⁶
Faciliteter til F-35.	2018	2023	472,1	1.384,8
MHMM ⁷ Fase II	2019	2024	24,3	389,9
MHMM ⁸ Fase III	2019	2024	45,4	562,8
Grønne Etablissementer – Garage, tårn og værksted, Aalborg kaserne.	2020	2023	38,2	144,2
Restaurering af Lakajgårdanlægget, Frederiksberg Slot.	2019	2025	2,1	111,4

Tabel 4.1.3. /Oversigt over afsluttede bygge- og anlægsprojekter § 12.14.03. (mio.kr.)

Projektbetegnelse	Byggestart	Forventet afslutning ved byggestart	Faktisk afslutning s-tidspunkt	Oprindelig budgetteret totaludgift ⁹	Total udgift	Bevilling modtaget
MHMM fase II, Holstebro Kaserne ¹⁰	2019	2024	2022	160,9	150,7	2019
MHMM fase II, Ryes Kaserne ¹¹	2019	2024	2022	155,2	154,1	2019
Oprettelse af Slesvigske Fodregiment Haderslev	2019	2022	2022	55,0	55,3	2019

6 Godkendelsesårets pris- og lønniveau.

7 Modernisering af Hærens Materiel- og Mandskabsfaciliteter.

8 Ibid.

9 Godkendelsesårets pris- og lønniveau.

10 Tre garager i forbindelse med det samlede projekt MHMM er afsluttet på Holstebro Kaserne.

11 Tre garager i forbindelse med det samlede projekt MHMM er afsluttet på Ryes Kaserne.

MHMM fase III, Holstebro Kaserne (Byg. 144)	2019	2024	2022	52,9	51,2	2019
---	------	------	------	------	------	------

4.1. Øvrige regnskabsoplysninger

Der er udvalgt to bygge- og anskaffelsesprojekter, der er afsluttet i 2022.

ETABLERING AF FLYSTØJSOVERVÅGNINGSSYSTEM (NOMOS), FLYVESTATION SKRYDSTRUP

I 2022 er hovedparten af Noise Monitoring System (NoMoS) på Flyvestation Skrydstrup afleveret. NoMoS skal danne grundlag for støjbelastningsrapporter fra flyvestationen. Bygge- og anlægsdelen af projektet er blevet gennemført inden for den økonomiske bevilligede ramme på 4,0 mio. kr. plus en projektreserve på 6 mio. kr. Det samlede projektet forventes færdiggjort 1. april 2023.

Forsvarskommandoen, der er primær bruger af systemet, skal anvende anlægget for at tilvejebringe et datagrundlag til vurderingen af støjbelastningerne fra de nye F35-fly, som har base på Flyvestation Skrydstrup. Derudover har anlægget også en flight tracker, der har som funktion at tilvejebringe et datagrundlag over hvilke fly, der letter og lander i Skrydstrup.

Projektet har til formål at verificere støjbelastningen for Flyvestation Skrydstrup. Der har ligeledes været fokus på eksterne interessenters bevågenhed såsom naboer og Haderslev kommune for at vise gennemsigtighed og dermed medvirke til at sikre det gode naboskab. Der har været en rigtig god dialog med de forskellige interessenter, der har haft stor interesse for målestationerne. Desuden har kommunen været en god samarbejdspartner i arbejdet med blandt andet landzonetilladelser, byggetilladelser og nabohøringer.

I praksis indebærer projektet opstilling af 12 stationære støjmålere omkring landingsbanen, både på og uden for flyvestationen. Projektet har erhvervet arealer til dette formål. Takket være velvillige og forstående naboer er der lavet aftaler med de relevante lodsejere om disponering over de arealer, som har været udset som målepunkter. Desuden har projektet etableret vejadgang og elforsyning til målestationerne.

På nedenstående billede ses 12 grønne prikker, som hver især angiver en stationær målestation på og omkring flyvestationen. Der er placeret en målestation i hver ende af landingsbanen, og resten er placeret rundt om landingsbanen. Alle steder er nøje udvalgt for at kunne måle støjniveauet.

Systemet analyserer de lagrede støjmålinger og sammenholder disse med data fra de enkelte flyvninger. Det vil herefter være muligt at generere årsrapporter, som kan bruges til dokumentation af støjbelastningen ved flyvning i området. Systemet kan ligeledes bruges i forbindelse med behandling af eventuelle klager over flystøj, som ikke er i overensstemmelse med den politiske aftale for støj fra implementeringen af F-35-projektet.

Der er endvidere oprettet en offentlig hjemmeside (<https://sks.flighttracking.casper.aero>), hvor der dels er mulighed for at indsende klager over flystøj, og dels er mulighed for at få informationer om flyoperationer ved hjælp af den såkaldte flight tracker. Disse informationer frigives dog af sikkerhedshensyn med en vis forsinkelse.

NYE GARAGER MED MANDSKBSFACILITETER (MHMM), HOLSTEBRO KASERNE

I 2022 har Ejendomsstyrelsen afsluttet flere projekter, som indgår i det overordnede projekt Modernisering af Hærens Mandskab- og Materiefaciliteter (MHMM).

MHMM har til formål at understøtte Hærens omstilling fra hovedsageligt at uddanne værnepligtige til at uddanne professionelle soldater udrustet med nye, højteknologiske køretøjer og nyt materiel. Moderniseringsplanen indebærer etablering af standardiserede og tidssvarende vedligeholdelses- og garagefaciliteter for dele af Hærens ca. 600 højteknologiske køretøjer, herunder de nye PIRANHA 5 og de opdaterede kampvogne. Derudover etableres tidssvarende og højt sikrede opbevaringsfaciliteter til Hærens sensitive materiel og våben, der imødekommer Forsvarets Efterretningstjenestes krav til opbevaring. Projektet tilgodeser også arbejdsmiljøet for personalet i form af moderne omklædningsfaciliteter med

opbevaringsplads til udrustning, samt generelt forbedrede arbejdsmiljøforhold med fokus på god akustik, ventilation, belysning og temperatur.

Et af de største projekter under MHMM er blevet udført på Dragonkasernen i Holstebro, hvor man i 2020 gik i gang med etableringen af fire nye T2-bygninger, som er standardgarager med mandskabsfaciliteter. På det overordnede projekt for Dragonkasernen Holstebro, som ud over de fire garager også inkluderede en ny miljøplads og parkering til svær transport på Dyrby i øvelsesterrænet, er den samlede bevilling på knap en kvart milliard.

Jydske Dragonregiment er brugeren af denne nye facilitet. De har behov for nye og moderne garagefaciliteter til blandt andet deres kampvognseskadroner. De eksisterende garager er for små til kampvognene og vedligeholdelsen af disse, som ofte foregik udendørs. Målet er derfor at levere tidssvarende rammer, som overholder arbejdsmiljøreglerne og sikrer ordentlig plads til vedligeholdelse og oplægning af materiel ved siden af køretøjerne. Samtidig er der et stort behov for sikrede depotfaciliteter og for moderne bade- og omklædningsfaciliteter til det faste personel på kasernen.

Bygningerne er designet således, at mandskabets brugerrejse er tilgodeset. De kan ankomme i deres civile tøj og gå direkte fra omklædning, ned til briefing, hente deres materiel i de sikrede depoter og derfra gå ud i garagen, pakke køretøjet og tage afsted på øvelse eller operation. Der er skabt et naturligt flow i bygningerne, og det letter soldaternes hverdag og operationernes effektivitet. Alle fire bygninger har samme design, og derfor er det let at flytte rundt på materiel, enheder og personel.

I hver af de fire T2-bygninger er der plads til 16 køretøjer med direkte udkørsel til terræn. Tre af garagerne bruges til kampvognseskadronerne og deres køretøjer, og den sidste bruges af et infanterikompagni og deres pansrede køretøjer. Ligesom alle andre bygninger i MHMM-regi, er garagerne dimensionerede til brug for kampvogne, og de er derfor fleksible i forbindelse med fx flytning af enheder og tilkøb af nyt materiel. I de tre bygninger til kampvognseskadronerne er der etableret storrumskontorer i de områder, der normalt anvendes til pudsestue og undervisningslokaler. Derudover er der en række sikrede depoter, krydsfelter, tekøkkener og toiletter. På første sal i alle fire bygninger er der bade- og omklædningsfaciliteter til 175

medarbejdere fordelt i tre omklædningsrum, og på 2. sal findes bygningernes teknikrum. Bygningerne er hver især på ca. 3000 m² fordelt på de tre etager.

En af projektets helt store udfordringer har været, da totalrådgiveren gik konkurs kort efter opstart af arbejdet på byggepladsen. Men takket være en stor indsats fra både entreprenøren, CASA A/S, og projektledelsen i Ejendomsstyrelsen, fortsatte arbejdet på byggepladsen i to måneder uden eksterne rådgivere og byggeledelse. Det har udfordret begge parter på både tid og ressourcer, men det er lykkedes at overholde projektets samlede tidsplan og budget på trods af omstændighederne.

Selvom projektet udelukkende foregår på Forsvarets område, har der været stor interesse for projektet i Holstebro. Både da de gamle garager blev revet ned, og da de nye skulle indvies, blev det omtalt i de lokale og regionale medier, og repræsentanter fra kommunen takkede da også ja til invitationen til indvielsen af den første garage i marts 2022.

*Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse
Arsenalvej 55
9800 Hjørring*

*Telefon: +45 7281 3000
E-mail: fes@mil.dk
www.forsvaret.dk/fes*

*EAN: 5798000201286
CVR: 16 28 71 80]*